

ніших підходів до контролю за використанням постійних накладних витрат та операційних витрат підприємства, які не піддаються нормуванню, а відтак є неконтрольованими або мало контролюваними менеджерами відповідних центрів витрат.

Література

1. *Добровський В.М., Гнилицька Л.В., Коршикова Р.С.* Управлінський облік: навч. посіб. / За ред. В.М. Добровського. — К.: КНЕУ, 2005. — 278 с.
2. *Голов С.Ф.* Управлінський облік: підручн. /3-тє вид. — К.: Лібра, 2006. — 704 с.
3. *Бутинець Ф.Ф., Давидюк Т.В., Малюга Н.М., Чижевська Л.В.* Бухгалтерський управлінський облік: підруч. / За ред. Ф.Ф. Бутиця / 2-є вид., перероб. і доп. — Житомир: ПП «Рута», 2002. — 480 с.
4. *Друри К.* Управленческий и производственный учет: Пер.с англ.: учебн. — М.: Юнити-Дана, 2002. — 1017 с.
5. *Хорнгрен Ч.Т., Фостер Дж.* Бухгалтерский учет: управленческий аспект: Пер. с англ. / Под ред. Я.В. Соколова. — М.: Финансы и статистика, 2000. — 416 с.
6. *Карпенко О.В., Карпенко Д.В.* Управлінський облік: підруч. — К.: Центр навчальної літератури, 2012. — 296.
7. *Садовська І. Б.* Бухгалтерський облік: навч. посіб. / І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. — К.: Центр навчальної літератури, 2013. — 688 с
8. *Нападовська Л.В.* Управлінський облік: монографія / Л.В. Нападовська. — Д.: Наука і освіта, 2000. — 450 с.

Бережнюк С.В., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Ларікова Т.В., к.е.н.,
доцент кафедри обліку в кредитних
і бюджетних установах та економічного аналізу

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ У БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ

Проблема залучення вільних грошових коштів є однією з найактуальніших проблем сьогодення. Завдання банківських установ акумулювати тимчасово вільні кошти населення для їх подальшого інвестування в економіку. В той же час важливо підкреслити, що і самі банки не можуть розвиватися стійко і стабі-

льно, не маючи надійної ресурсної бази. Оскільки, розвиток кредитної діяльності залежить від можливості використання грошових ресурсів з метою отримання прибутку. Тому проблема розробки і виконання оптимальної депозитної політики банків є однією із найважливіших завдань.

Депозитна політика банків багато в чому впливає на наявність ресурсів, які можуть використовуватись у своїй діяльності. Успішно запроваджена депозитна система призводить до збільшення ресурсів банку. Одним з головних питань є правильна організація обліку депозитних операцій. Налагодження системи обліку обумовлює необхідність постановки нових завдань щодо удосконалення його методології та організації.

Дослідженню проблемних питань обліку депозитних присвячені праці вчених-економистів: Бутинця Ф.Ф., Батракова Л.Г., Васюренко О.В., Кіндрацької Л.М., Кириленка В.Б., Герасимовича А.М., Плісак Т.О. та ін.

Серед різних визначень важливості депозитів у становленні ефективної банківської діяльності слід виділити думку Л.М. Кіндрацької [3, с.187], яка пише, що депозитні кошти становлять лівову частку зобов'язань банку і відносяться до категорії фінансових зобов'язань.

На думку В.Б. Кириленка, депозитні операції банку слід розглядати у розрізі депозитної політики банку як однієї із складових процесу управління діяльністю банку [4, с. 30].

Отже, депозити є основним джерелом формування ресурсної бази банків України. Вони є підґрунтям, використання яких призводить до розвитку банківського бізнесу. Адже перетворення грошових коштів, залучених у вигляді депозитів, на кредити — це і є першооснова банківської діяльності, яка саме і відрізняє банківський бізнес від інших форм бізнесу.

Методика обліку депозитних операцій в банках регламентується такими нормативними документами: Інструкцією з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій і формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України від 27.12.2007 № 481 [1] і Планом рахунків бухгалтерського обліку банків України від 17.06.2004 р. № 280 [2].

Депозитні рахунки мають мультивалютний характер. На балансових рахунках 1—3 класу Плану рахунків відображаються операції із залучення і розміщення вкладів як у національній, так і в іноземній валютах. В аналітичному обліку для клієнтів відповідно до наведених синтетичних рахунків відкриваються аналітичні особові рахунки окремо за кожним видом депозиту.

Для обліку операцій за ощадними вкладками і строковими депозитами для всіх категорій осіб відкриваються окремі рахунки, які називаються вкладними (депозитними) рахунками.

Класифікація синтетичних рахунків строкових вкладів враховує ще одну ознаку — строк залучення депозитів. Згідно з цією ознакою строкові вклади поділяються на короткострокові (до одного року) та довгострокові (понад один рік).в аналітичному обліку для клієнтів відповідно до синтетичних рахунків відкриваються аналітичні особові рахунки окремо за кожним типом вкладу чи депозиту. В номер рахунку вносять параметри, що характеризують вид, тип вкладу, строк дії рахунка, строк закінчення угоди, тип контрагента, відсоткову ставку, дату відкриття й закриття депозиту.

Важливим чинником зростання обсягів депозитного ринку в Україні є зростання грошових доходів юридичних і фізичних осіб, що за умови відсутності фінансового ринку, як альтернативи інвестування визначає депозитні вклади як головне джерело портфеля активів. За цих умов особлива увага звертається на фінансові аспекти діяльності банку. Відповідно, ефективність управління та функціонування банку в значній мірі визначається ефективністю реалізації депозитної політики.

Депозитна політика — це сукупність заходів, які здійснюються центральним банком і спрямовані на регламентування правил формування депозитних вкладів у комерційних і ощадних банках, а також у небанківських грошово-кредитних установах.

Отже, банківська система України знаходиться на етапі якісного зростання, що визначається загостренням конкуренції і посиленням вимог до діяльності банківських інститутів, що визначає необхідність розробки ефективної депозитної політики з метою залучення потенційних клієнтів. Відкриття депозитних вкладів на сьогодні є першим етапом співпраці банку і клієнта.

Література

1. Інструкція з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України від 27.12.2007 № 481 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0048-08>.

2. План рахунків бухгалтерського обліку банків України та Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: Затверджено Постановою Правління Національного банку України від 17 черв. 2004 р. № 280 — [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0918-04>.

3. Кіндрацька Л. М. Фінансовий та управлінський облік в банках [Текст]: підручник / Л. М. Кіндрацька — К. : КНЕУ, 2008. — 816с.

4. Кириленко, В. Б. Організація обліку, контролю та аналізу депозитних операцій банку [Текст] : монографія / В. Б. Кириленко. — К. : КНЕУ, 2008. — 264 с.

**Бондаренко І.С., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Примаченко О.Л., к.е.н.,
доцент кафедри обліку підприємницької діяльності**

ЗНАЧЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Утворення дебіторської заборгованості зумовлене наявністю договірних стосунків між контрагентами, коли момент переходу права власності на товари (роботи, послуги) та їх оплата не збігаються за часом. Дебіторську заборгованість можна розглядати в трьох значеннях: по-перше, як засіб погашення кредиторської заборгованості, по-друге, як частку продукції, проданої покупцям, але ще не сплаченої, і, по-третє, як один з елементів оборотних активів, що фінансуються за рахунок власних або позикових засобів.

Безумовно, кожному суб'єктові підприємницької діяльності необхідно управляти дебіторською заборгованістю. Зростання дебіторської заборгованості може спричинити фінансовий крах господарюючого суб'єкта, тому бухгалтерська служба підприємства повинна організувати належний контроль за станом дебіторської заборгованості, що дасть змогу забезпечити своєчасне стягнення коштів, які утворюють дебіторську заборгованість. А для цього потрібно мати ефективну систему обліково-аналітичного забезпечення на підприємстві.

Поняття обліково-аналітичного забезпечення полягає у двох значеннях: 1) діяльність, пов'язана зі збором, реєстрацією, узагальненням, збереженням, передачею та аналітичним опрацюванням інформації; 2) забезпечення системи управління відповідною кількістю необхідної якісної інформації [2, с. 48].

У наш час проблема удосконалення обліку та аналізу дебіторської заборгованості підтверджується збільшенням її частки у складі активів підприємств. Це пояснюється невиконанням фінансових зобов'язань контрагентів, порушенням нормального